

CHEKUTANGA

VLADO ŠTEFANIČ

+ POSLEDNA +
MEDZI ŽENAMI

CHEKUTANGA

POSLEDNÁ MEDZI ŽENAMI

CHEKUTANGA

POSLEDNÁ MEDZI ŽENAMI

VLADO ŠTEFANIČ

**CHEKUTANGA:
POSLEDNÁ MEDZI ŽENAMI**

© 2024 Vlado Štefanič

Slovenské vydanie:

© 2024 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Lubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukováaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Jazyková redaktorka a korektúra:

Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Návrh obálky a ilustrácie:

Peter Ličko

Grafická úprava:

Ludmila Králiková

Tlač:

Alfaprint, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-90-1

Venujem

Matúšovi a Lenke,
Matúškovi a Adelke

DVE SKALY

DIVOKÝ LES

TIENISTÁ

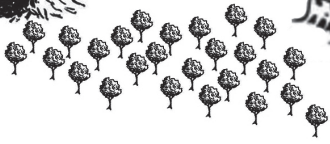

ĽADOVÉ VRCHY

BŮRKA

SVÄTYŇA

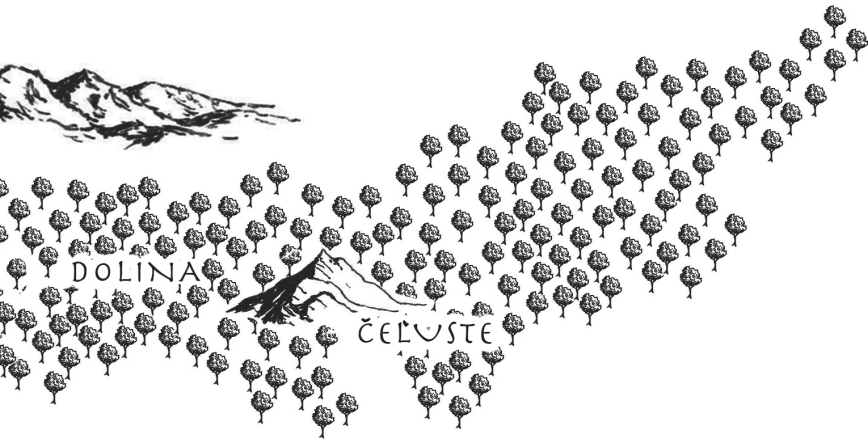
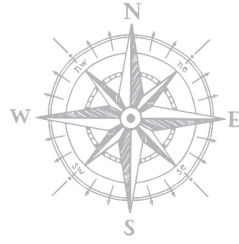

SPIACA

STARÁ

KRUNICA

I.

MUŽ S DIVOKOU ŠELMOU

II.

DCÉRA MESTA

III.

SVÄTYŇA

ČASŤ PRVÁ

MUŽ
S DIVOKOU
ŠELMOU

PRVÁ

Sú dni, keď je tma hustá a nepriepustná, hoci sú v chalupe zažaté všetky svetlá. A osamelosť, tá verná spoločníčka človeka, tá si vie nájsť svoje obete i medzi tými, ktorí zdieľajú jednu chyžu s inými. Človek nosí v hrudi ulitu, do ktorej sa schováva, keď je príliš veľa bolesti a smútku okolo. Ohne plecia, ako keby to boli konáre starého stromu, a potichu vyčkáva, že bude ešte horšie.

Chekutanga vnímala tú bolesť ako vlastnú. Nepatrila však Šimonovi, ktorého dcéra Adela zmizla ako duch, čo sa dokáže zatajiť pred zrakom človeka.

Prehľadali celé mesto, avšak po Adele nenašli jedinú stopu. Obišli ho okolo hradieb aj okolo námestia uprostred. Prešli každú uličku. Pýtali sa ľudí, vyzvedali u obchodníkov, u krčmára a jeho hostí, ale o dcére koniara Šimona nik nepočul. Vyzeralo to, akoby Adela v ten deň v meste ani nebola.

„Kam inam by išla?“ hútal nervózne Šimon. Bol si takmer istý, že jeho dcéra sa vydala hľadať muža s divokou šelmou. Musela teda dôjsť až do mesta. Pohýnala ju predsa túžba pomôcť Sofii. Ak by na to nemala vážny dôvod, neostala by cez noc sama v divočine. Musela vstúpiť za hradby. Neexistuje iná cesta, na ktorú by sa vydala.

„Museli ju vidieť pri bráne!“ napadlo mu a rozbehol sa k hradbám. Strážnici ju predsa museli vidieť. A možno si ju ešte pamätajú. Veď keď tu bola naposledy, postavila celé mesto na nohy. Sám kráľ ju vtedy vyprevadil. Vari by mohli strážnici pri bráne zabudnúť na dievča, ktoré odprevádzal samotný pán mesta?

Pod vysokými hradbami postávali traja strážnici. Zabávali sa v tieni strielne a tým, ktorí vchádzali alebo odchádzali z mesta, nevenovali žiadnu pozornosť. Najvyšší z nich sa opieral o svoju kopiju, ako keď sa zhrbený starček, ktorého už neposlúchajú nohy a chrbát, opiera o palicu. Ďalší dvaja stáli otočení chrbtom k bráne. Jeden z nich mal uniformu rozopnutú až po pupok. Rehotali sa, ani čo by sedeli v krčme nad džbánom vína, ako keby už mali po službe.

„Strážnik,“ oslovil Šimon toho vysokého. „Včera touto bránou vošlo do mesta dieťa... Možno ste ho videli... dievča, moja dcéra... Bola tu v meste aj pred dvoma či troma dňami, možno si na ňu pamätáte.“

Kým dvaja nižší strážnici hneď krútili hlavami, že si ju nepamätajú, ten vyšší si ho s pohrdaním obzeral. Možno vedel, kto je ten muž. A možno sa mu iba nepáčilo, že ich obťažuje.

„Keď dieťa uteká z domu, vždy je chyba v rodičoch,“ predniesol drzo, veľkou dlaňou si utrel špinavé ústa a obrátil sa koniarovi chrbtom.

„Ty máš deti?“ spytoval sa ho slušne Šimon.

„To nie je tvoja vec,“ odsekol strážnik, k nemu sa však neotočil.

„Počúvaj,“ pobúchal ho Šimon po ramene. Prstom, nie dlaňou alebo pästou. Neprišiel ich predsa provokovať. Potrebuje pomoc. Zišlo mu na um, že včera večer mohli mať službu iní vojaci. „Kto mal pri bráne službu včera?“

Strážnik sa však neobťažoval odpovedať.

„Neprišiel som sem robiť problémy,“ pokračoval stále zmierlivo koniar. „Len mi povedzte, kto tu mal službu včera, a pôjdem...“

Videl, že ostatní dvaja strážnici by mu azda pomohli, nechceli však robiť naprieky tomu vysokému, ktorý sa tváril, akoby mu patrilo mesto.

V tej chvíli došla Šimonovi trpezlivosť. Vykročil, obišiel strážnika a postavil sa medzi neho a ostatných dvoch. Dvihol bradu a nahnevane sa mu zadíval do očí: „Ako sa voláš?“

„Padaj odtiaľto!“ precedil cez zuby vojak. Sklonil bradu a urobil krok vpred. Ostala medzi nimi medzierka, ktorou by sa nepretiahla ani mačka.

„Ja som Šimon.“ Koniar sa však nevzdával, vypol hrud' a pokračoval: „Starám sa o kone tvojho pána. Myslel som si, že svoju dcéru

nájdem bez toho, aby som ho žiadal o pomoc. Teraz však vidím, že nemám na výber!“ Hlas mal monotónne tvrdý. „Predsa len budem musieť za ním ísť a povedať mu, čo všetko som zistil, a, samozrejme...“ Odmlčal sa a potichu dodal: „A čo všetko som nezistil, keďže sa mi nejaký hlupák pri bráne postavil na odpor!“

Naozaj povedal „hlupák“. Veď ako ináč nazvať človeka, ktorý sa namiesto služby povyšuje nad tých, ktorým má pomáhať a slúžiť?

Šimon čakal. Strážnikovi horeli oči. Ak by sa k nemu takto správal obyčajný mešťan, už by kričal a vyhrážal sa, že ho nechá zavrieť do temnice alebo obesíť. Pred ním však nestál obyčajný mešťan. Dobre poznal príbehy, ktoré sa o Šimonovi medzi ľuďmi hovoria. Tie dobré, ale tiež tie tajomné. Vraj kráľ nemal lepšieho priateľa ako toho muža. A ten muž ho predsa opustil a odišiel na vidiek. Neraz počul kohosi o ňom tvrdiť, že je čarodejník a že to bol skutočný dôvod, pre ktorý ho pán slušne požiadal, aby mesto opustil dobrovoľne.

Strážnik zaváhal. Nebol si totiž istý, ako sa na koniara pozerá kráľ dnes. Stále sú priatelia? Ak za ním Šimon pôjde a povie mu, že pri bráne s ním nechceli spolupracovať vojaci, pochváli ich alebo potrestá?

„Pane,“ dovolil si osloviť koniara jeden zo strážnikov, ktorí dovtedy mlčali. „Cez bránu prešlo veľa detí... dnes i včera... Je takmer nemožné, aby sme si pamätali jedno konkrétne dieťa!“

Šimon sa k nemu obrátil. Strážnik mal chlapčenskú tvár a v nej pokorné oči. Nad obočím mu ako perly žiarili maličké kvapky potu. Mokré vlasy, svetlé ako klasy pšenice, sa mu lepili na čelo. Koniari si bol istý, že ten by mu neklamal.

„Volá sa Adela,“ vyriekol sedliak potichu. „Moja dcéra... Ak by ste o nej niečo počuli, dajte mi vedieť... Budem v meste, kým ju nenájdem!“

„Áno, pane,“ prikývol strážnik.

„A nehovor mi *pane*, chlapče!“ napomenul ho láskavo koniar. Otočil sa a vydal sa do stredu námestia, kde na neho čakal Benjamín.

Na vysokého a drzého vojaka sa Šimon nepozrel. Nebude mu robiť problémy. Nepovie mu však, či bude na neho žalovať. Nechá ho v neistote, či to urobí, len aby premýšľal nad tým, ako sa má správať na prahu mesta k tým, ktorí doň vchádzajú.

„Zistil si niečo?“ vypytoval sa ho Benjamín.

Koniar zakrútil hlavou. Znova požiadal chlapca, aby obehli úzke uličky, a zadíval sa ku klenbám pod prvými domami, ktoré viedli vyššie a hlbšie do mesta. Chekutangu a jej tigra, odkedy sa rozdelili, nevidel. Dúfal, že to dievča pomocou zázračných schopností zistí, kde sa skrýva jeho dcéra. Lebo ak sa jej to nepodarí, bude musieť klopať na dvere paláca. Rád by sa tomu vyhol, ako však utekal čas, uvedomoval si, že napokon to bude musieť beztak urobiť.

Sotva na to pomyslel, z tmavej uličky na východnom okraji námestia vyšiel pán mesta s divokým bielym vlkom pri nohách. Kráčal, ako keby sa vznášal nízko nad zemou. Jeho vysoké kožené čižmy pri dotyku s chladným kameňom nevydávali takmer žiaden zvuk. Plášť na pleciach, spod ktorého ako strieborný mesiac žiarila jeho biela košeľa, vial ako plachta na lodi, keď sa do nej zaprie vietor. Neoholenú bradu držal hore a ostrým pohľadom sledoval sedliaka. Kto ho v tej chvíli videl, pocítil obdiv, bázeň a nutkanie padnúť hneď na kolena.

Na koniara dopadla ako baranidlo ťarcha viny. Dovolil si vstúpiť do jeho mesta bez pozvania, hoci mu kedysi dávno prisľúbil, že to viac nespraví.

V tej istej chvíli, avšak z uličky na opačnom okraji námestia, vyšla na svetlo aj Chekutanga so svojím tigrom. Zastala, len čo zbadala pána a jeho vlka. Vyčkávala, ako keby nechcela vziať na seba všetku pozornosť. Tá v tej chvíli patrila pánovi Dvoch skál.

Život na námestí sa zastavil a stíchol. Hostinský ostal ako prikoVANÝ medzi stolmi. V rukách držal krčahy piva a ani mu nenapadlo položiť ich na stôl. Hostia pri stoloch otočili hlavy smerom k mestu, nevediac, kam sa dívať skôr. Kto v tej chvíli hovoril, zmĺkol. Kto kráčal, zastal. Kto pracoval, znehybnel. Jedni pozorovali tigra, druhí vlka. Mnohí však nečujne, sľaby nechceli rušiť tú vzácnu chvíľu, preskakovali pohľadom z jedného na druhého, zrejme sa nevedeli rozhodnúť, ktorý z nich si zaslúži viac obdivu. Z oboch vyžarovala zázračnosť a tajomnosť, akú človek často nevidí.

Šimon, hoci videl, že dievčina s tigrom zastala na okraji námestia, pohľadom sprevádzal svojho pána. Stalo sa, čomu sa chcel vyhnúť.

Kráľ ho kedysi obdaroval spôsobom, akým sa obyčajní ľudia obdarovať nemôžu. Zachránil mu život a ukázal plnú silu svojej

zázračnosti a spojenia s vlkom. Mešťania vedeli, že Šimon má s kráľom priateľský vzťah. On však nechcel, aby si jeho zázračné uzdravenie spájali s ním a jeho divokým priateľom.

Šimon neodišiel z mesta kvôli domčeku na vidieku, ako o tom roky hovoril deťom. Neodišiel kvôli žene, ktorá ich vraj túžila vychovávať na dedine. Odišiel, aby chránil svojho záchrancu. Odišiel, aby mešťania v kráľovi a jeho divokom priateľovi neobjavili, čo má ostať skryté. A teraz stojí uprostred námestia a díva sa na kráľa, ktorý kráča, akoby ani nebol človekom.

Chekutanga to pozorovala z tieňa uličky. Aj ona pociťovala bázeň. Dívala sa na muža s vlkom a predstavovala si, že nejako podobne sa ľudia pozerajú na ňu.

Túžila vykročiť, avšak neustále bojovala s tým, aký dojem na ňu urobil pán mesta v tajomnom dome, kde sa najskôr odnepamäti stretávajú tí, ktorí dostali svojho Mubatsiriho. Možno mala strach, že ju pošle preč alebo ju poníži pred Šimonom a Benjamínom. Zvolila si teda čakať.

Spojila sa s tigrom a opýtala sa ho, čo má robiť.

„Čakaj!“ odvetil jej divoký priateľ. „Toto je medzi nimi!“ zdôraznil a rovnako ako ona sledoval, čo sa bude diať.

„Šimon,“ oslovil kráľ koniaru, keď sa k nemu priblížil. Priateľsky mu podal ruku. „Choď domov,“ povzbudzoval ho pokojne. „Adela je a bude v poriadku! Ty choď domov a buď trpezlivý! Vráti sa!“

„Vieš, kde je, môj pane?“ odvážil sa spytovať sedliak. Celé jeho vnútro ho presviedčalo, aby to nerobil. Hlavne nech sa na nič nepýta. Nech mu neprotirečí. Vari zabudol, kto je ten muž pred ním? Že mu zachránil život? Že mu nikdy neklamal? Ak hovorí, že jeho dcéra bude v poriadku, nemal by mať najmenšie pochybnosti o tom, že hovorí pravdu.

„Vráť sa domov, priateľu,“ zopakoval pán mesta. Pozrel na Benjamína a rukou ukázal na dievčinu s tigrom. Naklonil sa ku koniarovi a potichu doplnil: „A týchto dvoch vezmi so sebou. Mešťania už toho videli až-až...“

Šimon vedel, prečo to povedal. Priviedol so sebou dievčinu, ktorá v sebe nosí rovnakú zázračnosť ako on. Koľko zbytočných otázok vzbudí taký skrotený tiger? A koľko porovnávaní s divokým vlkom?

Mešťania nevedia, že divoká šelma pri nohách ich pána nie je obyčajné zviera. Nemajú so zázračnosťou skúsenosť ako on. Hovorila, že ich kráľ skrotil vlka. A tak to má ostať. Chápal, že keď teraz do mesta priviedol dievčinu s tigrom, rovnako poslušným ako vlk, mešťania môžu začať klásť zbytočné otázky.

„Odpusť mi, pane,“ ospravedlňoval sa Šimon kráľovi. „Urobím, čo si povedal,“ dodal a hlboko sa pred ním uklonil.

Chekutanga sledovala kráľa a jeho vlka, ako odchádzajú z námestia.

„Ten muž sa mi nepáči,“ povedala tigrovi. Videla, že sa usmieva.

„Nestretla si toho muža, aby bol твоjím priateľom,“ pripomínal jej Mubatsiri.

„S týmto by som sa ani priateliť nechcela!“

„Prvý dojem je veľmi zlý sudca!“ podotkol tiger.

„Ja ho nesúdím!“ Zaškerila sa a dodala: „Ja ho len viac nechcem vidieť!“

Uškrnula sa znova a vykročila vpred. Vnímala sedliakov vnútorný hlas, ktorý ju volal k sebe. Ich pátranie po stratenej dievčine sa skončilo. Dobre počula, ako mu kráľ prisľúbil, že Adelu nájde.

Hneď ako k nim Chekutanga vykročila, sedliak a Benjamín sa pohli smerom k bráne. Spoločne vyšli z mesta, avšak cestou do Búrky mlčali.

Šimon bol hlavou i srdcom zamotaný výčitkami ako v pavučine. Dovolil, aby sa jeho dcéra dostala do nebezpečenstva. A nedodrжал sľub, ktorý dal pánovi mesta. Mlčal, len aby sa ostatní nevypytovali na kráľa a jeho divokého vlka. Pamätal, že Adela ho spomínala, keď jej Sofia kázala hľadať muža s divokou šelmou. Akiste už vedia, že kráľ je rovnako zázračný ako dievčina s tigrom. Uľavilo sa mu však, že mu nekladú zvedavé otázky, na ktoré by im nemohol pravdivo odpovedať.

Keď sa priblížili k osade, obloha nad ich hlavami bola tmavosivá, ako keby sa schyľovalo k búrke. Slnko stiahlo svoje mocné ruky za hory a dovolilo tichu a tme, aby sa na ďalšiu noc zmocnilo krajiny a človeka.

„Poďme k ohrade s koňmi,“ navrhla Chekutanga, keď vstúpili medzi prvé domy. Počula totiž Tomášov vnútorný hlas. Bojoval s hanbou a hnevom, že dovolil, aby ho Ema prekabátila ako dajakého

sopliaka. Nebude im vysvetľovať, čo sa stalo. Prezradí im to sedliakov syn. Tušila však, že slová, ktoré vyriekne, zabolia oboch.

Šimon sa nevypytoval, prečo to navrhla. Vedel, že jej slová niečo znamenajú. Zažil to pri kráľovi, zažíva to teraz s ňou. Tí, ktorí spre-vádzajú zázračné zvieratá, nikdy nehovoria do vetra. Len čo to navrhla, tušil, že ho čaká ďalšie prekvapenie.

Tomáša našli na kopci nad ohradou. Nevstal, keď sa zjavili za osadou. Vyčkával, kým sa priblížia až k nemu.

„Tomáš,“ pozdravil ho otec. V tom jednom slove bolo všetko: oslovenie, zvitanie i otázka. Ako keby sa spytoval: „No čo, synak, čo si zas vyviedol?“

„Ema nám ukradla koňa!“ odvetil chlapec tvrdo a vstal.

Nedíval sa však na otca, ale na Benjamína. V jeho pohľade sa zračila výčitka. Akoby to bola jeho vina. Veď to on ju sem priviedol. Mohol ich varovať, že jeho spoločníčka je zlodejka. Dával by si väčší pozor.

„Ukradla nám koňa?“ civel na neho otec. „Ako? A prečo?“

„Prosila ma, že sa chce dostať čím skôr domov,“ objasňoval mu syn. „Prisľúbil som jej, že ju odprevadím, aby som nášho koňa priviedol naspäť, a zakiaľ som išiel po sedlá, ona zmizla...“

Šimon pozrel na Benjamína. Nič však nevravel, keďže videl, že aj toho jej správanie zaskočilo. Nebude ho obviňovať, on za to pred-sa nemôže.

„Poďme domov,“ navrhol Šimon odovzdane. Na ďalšie boje nemal síl.

Tomáš protestoval a navrhol, že ostane pri ohrade celú noc.

„Ak by sa vrátil,“ vyriekol. „Nenechám ho túlať sa po osade a okolí!“

Sedliak nemal chuť na ďalšie hádky a naťahovania, a tak mu to dovolil. Pochyboval, že by sa kôň dokázal vrátiť sám. Nebude mu to však hovoriť.

Zamierili naspäť do osady. Ešte len vstúpili do chalupy, nedočkavo ich vítala sedliakova žena. Šimon jej rýchlo vysvetlil, ako mu kráľ prisľúbil, že Adelu nájde a privedie späť.

Tie slová ju upokojili. Kráľovi, svojmu záchrancovi, bezvýhradne dôverovali obaja. Verili mu, ako keby jeho slová mohli meniť a naprávať ľudské osudy.